

7445 Sayılı İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hakkında

TBMM’de yapılan görüşmeler sonucunda 28.03.2023 tarihinde kabul edilen ve Resmi Gazete’de 05.04.2023 tarihinde yayınlanan Kanun ile 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’nda birtakım değişiklikler yapılmıştır. Bu önemli değişiklikler hakkındaki değerlendirmemizi sizlerle paylaşmak isteriz.

- 09.06.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu’na 79. maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Madde 79/a - Konutta haciz

İcra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse, bu yerde haciz yapılmasına karar verir ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunar. Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç üç gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması halinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verir. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılır. Haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığına anlaşılması halinde ise mahkeme, konutta haciz yapılmasına dair kararı kesin olarak kaldırır. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine icra müdürü, mevcut haciz talebi hakkında yeniden karar verir. Mahkemenin onaylama kararı üzerine hacze gidilen yerin konut olmadığına anlaşılması halinde hacze devam olunur. Ancak konut olmadığı kabul edilen bir yerle ilgili verilen haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, bu yerin konut olduğu anlaşılır ve borçlu da haczin yapılmasına rıza göstermez ise haciz işlemine son verilir ve müteakip işlemler hakkında birinci ve ikinci fıkra hükümleri uygulanır. İhtiyati haciz hakkında, bu madde hükmü uygulanmaz.”

Yönetici Notu:

- Söz konusu madde uyarınca icra müdürü, konutta haciz yapabilmek için ilk olarak icra mahkemesine başvurmalı, ardından haciz konusu olan yerin konut olduğuna dair hakimden onay almalıdır.
- Konut olmayan bir yerle ilgili haciz kararı üzerine yapılan haciz işlemi sırasında, haciz yapılan yerin konut olduğu anlaşılırsa ve borçlunun haciz yapılmasında rızası bulunmuyorsa haciz işlemine son verilir.
- İhtiyati haciz halinde söz konusu bu onay aranmayacaktır.

2004 sayılı Kanun'un 82. maddesinin 1. fıkrasının (3) numaralı bendinde yer alan “*aile bireyleri için lüzumlu eşya; aynı amaçla kullanılan eşyanın birden fazla olması durumunda bunlardan biri*” ibaresi “*aile bireyelerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası*” şeklinde değiştirilmiş ve 2. fıkrasında yer alan “3” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

Yönetici Notu: Yapılan düzenleme ile eski maddedeki ibare “bireyelerine ait kişisel eşya ile ailenin ortak kullanımına hizmet eden tüm ev eşyası” olarak değiştirilmiştir. Bu kapsamda borçlu ve borçluyla beraber yaşayan aile bireyelerine ait kişisel eşyalar ile tüm ev eşyalarının haczi yasaklanmıştır. Diğer bir deyişle, borçlu ve borçlu ile aynı evde yaşayan aile bireyelerinin kişisel eşyaları ve ailenin ortak kullanımında bulunan her türlü ev eşyasının haczi yasaklanmıştır.

2004 sayılı Kanun'un 85. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “haczolunur” ibaresi “haczolunur; ancak bu miktarı aşacak şekilde haciz yapılamaz.” şeklinde değiştirilmiştir.

Yönetici Notu: Söz konusu düzenleme ile taşkın haciz yasağı getirilmiş olup, borçluya ait taşınır ve taşınmaz mallarda, tüm alacaklara yetecek miktarı aşan şekilde haciz yapılması yasaklanmıştır.

2004 sayılı Kanun'a 88. maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Madde 88/A - Muhafazasına gerek kalmayan malların tasfiyesi

Muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince bu madde uyarınca resen tasfiye edilir.

Tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgiler, icra dairesince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi'nde duyurulur.

İcra dairesi, borçluya tebligat çıkararak tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle malı teslim alabileceğini, aksi halde müteakip fıkralar uyarınca malın tasfiye edileceğini ihtar eder.

Borçlunun malı teslim almaması halinde icra dairesi, rehin hakkı sahibine tebligat çıkararak tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde rehinden kaynaklanan haklarını kullanabileceğini ve bu durumu icra dairesine bildirmesi gerektiğini, aksi halde müteakip fıkralar uyarınca malın tasfiye edileceğini ihtar eder.

Sicile kayıtlı mallar bakımından, malın borçlu tarafından teslim alınmaması veya rehinden kaynaklı hakkın kullanılmaması halinde icra dairesi, malın daha önce satışa çıkarılmamış

olması kaydıyla, Kanun'un elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümleri uyarınca resen satışını yapar.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, derhal yediemine tebligat çıkararak, tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde varsa malın son iki yıl içinde yapılan, yoksa icra dairesince takdir edilen kıymetinin yüzde kırkı üzerinden, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücreti mahsup edildikten sonra bakiye tutarı ödediği takdirde malın mülkiyetinin kendisine devredilmesine karar verileceğini, aksi halde müteakip fıkralara göre işlem yapılacağını ihtar eder. Bu fıkroda belirtilen şartların oluştuğunun ve varsa bakiye tutarın yediemin tarafından ödendiğinin tespiti halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin yediemine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yedieminin malın mülkiyetinin devrini kabul etmemesi halinde icra dairesi, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi'ne tebligat çıkararak, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, 30.6.2021 tarihli ve 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi şartıyla malın mülkiyetinin Şirkete devredilmesine karar verileceğini ihtar eder. Bu fıkroda belirtilen şartların oluştuğunun ve hurda bedelinin ödendiğinin tespiti halinde icra dairesi, hurdaya ayırma işlemlerini tamamlayarak malın mülkiyetinin Şirkete devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneği'ne devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

İcra mahkemesi, mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda, en geç on gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer; tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.

Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgiliye, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Devir işlemlerine karşı yedieminlik alacağına dayanılarak hapis hakkı kullanılamaz. Yedieminlik ücretinin varlığı, mülkiyetin devri ve buna ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez.

Tasfiye konusu mal üzerinde 6183 sayılı Kanun uyarınca haciz bulunması halinde icra dairesi, borçluya tebligat çıkarmadan önce tahsil dairesine tebligat çıkararak tebliğ

tarihinden itibaren bir ay içinde muhafaza ve/veya satış işlemlerini yapmak üzere malı teslim alması gerektiğini, aksi halde malın bu madde uyarınca tasfiye edileceğini bildirir.

Tasfiye konusu malın 27.10.1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu kapsamında serbest dolaşımda olmaması halinde icra dairesi, borçluya tebligat çıkarmadan önce gümrük idaresine tebligat çıkararak bir ay içinde gümrük işlemlerini yapmak üzere malı teslim alması gerektiğini, aksi halde malın bu madde uyarınca tasfiye edileceğini bildirir.

Tasfiye masrafları, öncelikle dosyadaki avanstan, avansın bulunmaması halinde Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır. Tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutardan; sırasıyla avanstan karşılanan masraflar, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan masraflar ve vergi, resim, harç gibi malın aynından kaynaklanan kamu alacakları ödenir. Kalan tutar, 9 uncu madde uyarınca muhafaza edilir, bankalarda nemalandırılır ve talep halinde nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenir.

Dosyaya ödenen tutarın, Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafı karşılayamaması halinde icra dairesi, bakiye masrafın, 6183 sayılı Kanun uyarınca borçludan tahsili için tahsil dairesine bildirimde bulunur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığınca yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir.

Yönetici Notu:

- İcra ve İflas Kanunu'na eklenen yukarıdaki madde kapsamında, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış; yedieminde bulunan malların tasfiyesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Düzenleme kapsamında söz konusu bu mallar, takibin yapıldığı icra dairesi tarafından re'sen tasfiye edilecektir.
- Tasfiyeye konu mallara ilişkin bilgiler UYAP sistemi üzerinden icra dairesi tarafından duyurulacaktır.
- Tasfiye masraflarının karşılanması için öncelikle dosyada bulunan masraf kullanılacak, dosyada masraf bulunmaması halinde ise masraflar Adalet Bakanlığı'nın bütçesinden karşılanacaktır.
- Dosya kapsamında ödenen tutar, Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafı karşılayamaz ise icra dairesi, bakiye masrafın borçludan tahsili için icra dairesine bildirimde bulunacaktır.
- Tasfiye edilemeyen malların mülkiyeti icra mahkemesinin kararı ile Türkiye Kızılay Derneği'ne tüm haciz ve yükümlülüklerden arı olarak devredilecektir.

2004 sayılı Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 19

Bu maddeyi ihdas eden Kanun'la, Kanun'a eklenen 79/a maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz yapılmasına ilişkin kararlar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen konutta haciz kararları hakkında, bu değişiklikten önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Bu maddeyi ihdas eden Kanun'la, Kanun'un 82. maddesinin 1. fıkrasının (3) numaralı bendi ile ikinci fıkrasında yapılan değişiklikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilmiş eşyalar hakkında uygulanmaz. Bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten önce haczedilen eşyalar hakkında, bu değişikliklerden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.”

Yönetici Notu:

- İlgili madde, Kanun'a eklenen “Konutta Haciz” başlıklı 79/a maddesinin uygulanmaya başlayacağı zamanı düzenlemektedir. Buna göre 79/a maddesinin yürürlüğe girdiği tarih öncesinde verilen konutta haciz yapılması kararları söz konusu maddeden etkilenmeyecektir. Diğer bir deyişle, ilgili madde yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla verilen konutta haciz kararları hakkında bağlayıcıdır, yürürlüğe girdiği tarih öncesinde verilen haciz kararları hakkında önceki hükümler uygulanacaktır.
- İlgili madde, Kanun'a eklenen 82. maddenin 1. fıkrasının (3) numaralı bendi ile 2. fıkrasında yapılan değişikliklerin uygulanmaya başlayacağı zamanı düzenlemektedir. Söz konusu madde haczi caiz olmayan malları düzenlemektedir. Madde kapsamında yapılan değişiklikler, ilgili maddenin yürürlüğe girdiği tarih öncesinde haczedilen eşyalar hakkında uygulanmayacaktır.

2004 sayılı Kanun'a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 20

Bu maddeyi ihdas eden Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, muhafaza işleminin dayanağı olan haciz kalkmış olup da yedieminde bulunan mallar, takibin yapıldığı yer icra dairesince bu madde uyarınca resen tasfiye edilir. Adalet Bakanlığı, tasfiye edilecek malların sayısını dikkate alarak takibin yapıldığı yer icra dairelerinden birini veya birkaçını ya da takibin yapıldığı yerin bağlı olduğu ilin adıyla anılan icra dairelerinden birini veya birkaçını tasfiye işlemlerini yürütmekle görevlendirebilir.

Tasfiye edilecek mallara ilişkin bilgiler, icra dairesince Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sisteminde duyurulur.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on gün içinde gümrük idaresi, 4458 sayılı Kanun kapsamında serbest dolaşımda olmayan tasfiye konusu malı, gümrük işlemlerini yapmak üzere teslim almazsa, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve tahsil dairesi, üçüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, 6183 sayılı Kanun uyarınca üzerinde haciz bulunan tasfiye konusu malı muhafaza ve/veya satış işlemlerini yapmak üzere teslim almazsa, müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve borçlu, dördüncü fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücretini ödemek suretiyle malı teslim almazsa müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmez ve rehin hakkı sahibi, beşinci fıkradaki süreyi takip eden on gün içinde, rehinden kaynaklanan haklarını kullanarak bu durumu icra dairesine bildirmese müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yukarıdaki fıkra uyarınca mal tasfiye edilmezse icra dairesi, altıncı fıkradaki sürenin dolmasını müteakip gecikmeksizin malın, kanunun elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışa ilişkin hükümleri uyarınca resen satışını yapar. Satış ilanları, sadece elektronik satış portalında yapılır. Malın son iki yıl içinde yapılan kıymet takdiri yoksa resen kıymet takdiri yapılır. İkinci artırmada malın satılmaması halinde, artırma sonuç tutanağının ilan edildiği tarih esas alınmak suretiyle müteakip fıkralar uyarınca mal tasfiye edilir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde yediemin, altıncı ve sicile kayıtlı mallar bakımından yedinci fıkralarda belirtilen süreleri takip eden on gün içinde malın mülkiyetini almayı kabul eder ve varsa malın son iki yıl içinde yapılan, yoksa icra dairesince takdir edilen kıymetinin yüzde otuzu üzerinden, tarifeye göre belirlenen yedieminlik ücreti mahsup edildikten sonra bakiye tutarı öderse icra dairesi, malın mülkiyetinin yediemine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Sicile kayıtlı mallar bakımından yedieminin malın mülkiyetinin devrini kabul etmemesi halinde Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi, sekizinci fıkradaki süreyi takip eden bir ay içinde malın 7330 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi halinde icra dairesi, hurdaya ayırma işlemlerini tamamlayarak malın mülkiyetinin Şirkete devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

Yukarıdaki fıkralar uyarınca malın tasfiye edilememesi halinde icra dairesi, malın mülkiyetinin bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneğine devrine yönelik kararın verilmesi için dosyayı icra mahkemesine gönderir.

İcra mahkemesi, mülkiyetin devri için gönderilen dosyalarda, en geç on gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda talebin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir. Kabul kararıyla, malın mülkiyeti ilgiliye geçer; tüm haciz ve rehinler kaldırılarak devir ve teslim işlemleri gerçekleştirilir.

Tasfiye konusu malın vergi, ceza, prim gibi borçları, borçluya ait olup mülkiyet ilgiliye, tüm borç ve yüklerinden âri olarak geçer. Devir ve tescil işlemleri her türlü vergi, resim ve harçtan müstesnadır.

Devir işlemlerine karşı yedieminlik alacağına dayanılarak hapis hakkı kullanılamaz. Yedieminlik ücretinin varlığı, mülkiyetin devri ve buna ilişkin işlemlerin yapılmasına engel teşkil etmez.

Tasfiye masrafları, öncelikle dosyadaki avanstan, avansın bulunmaması halinde Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Tasfiye kapsamında dosyaya ödenen tutardan; sırasıyla avanstan karşılanan masraflar, Adalet Bakanlığı bütçesinden karşılanan masraflar ve vergi, resim, harç gibi malın aynından kaynaklanan kamu alacakları ödenir. Kalan tutar, 9 uncu madde uyarınca muhafaza edilir, bankalarda nemalandırılır ve talep halinde nemalarıyla birlikte hak sahiplerine ödenir.

Dosyaya ödenen tutarın, Adalet Bakanlığı bütçesinden yapılan masrafı karşılayamaması halinde icra dairesi, bakiye masrafın, 6183 sayılı Kanun uyarınca borçludan tahsili için tahsil dairesine bildirimde bulunur.

İcra daireleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yedieminlerde bulunan malların tespiti için gerekli işlemleri yapar. Bu hâlde kolluktan yardım istenebilir. Adalet Bakanlığı, bu fıkrada belirtilen tespit işlemlerinin yapılması için gerekli tedbirleri alır ve düzenlemeleri yapar.

Adalet Bakanlığı, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirler ve yürürlüğe koyar. Usul ve esasların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu maddenin uygulanmasına başlanır. Bu husus Adalet Bakanlığının resmi internet sitesinde duyurulur.”

Yönetici Notu:

- İlgili madde ile muhafaza işleminin dayanağı olan hacizlerin kalktığı yedieminde bulunan malların, takibin yapıldığı yer icra dairesi tarafından re'sen tasfiye edileceği düzenlenmiştir. Madde kapsamında tasfiye usulü ve tasfiye sırası detaylıca düzenlenmiştir. Şöyle ki;

- İcra dairesi tarafından borçluya tebligat çıkarılarak, tebliğ tarihi itibariyle 10 gün içerisinde yediyeminlik ücretini öderse malı teslim alabileceğini, aksi halde malın tasfiye edileceği ihtar edilir.
- Karşılık bulunmazsa mal açık artırma ile satışa çıkarılır. Malın satışı mümkün olmazsa, icra dairesi yediemine tebligat çıkarır ve tebliğ tarihi itibariyle 10 gün içerisinde, varsa malın son 2 yıl, yoksa icra dairesi tarafından takdir edilen kıymetinin yüzde kırkı üzerinden tarifeye göre belirlenen yediyeminlik ücreti tahsil edildikten sonra bakiye tutarının ödenmesi halinde malın mülkiyetinin kendisine devredilmesine karar verileceğini, aksi halde müteakip fıkralara göre işlem yapılacağını ihtar eder. Malın mülkiyetinin yediemine devredilmesine yönelik karar verilmesi adına dosya icra mahkemesine gönderilir.
- Yediyemin tarafından malın mülkiyetinin devrinin kabul edilmemesi halinde sicile kayıtlı mallar kapsamında; icra dairesi Makine ve Kimya Endüstrisi A.Ş. tebligat çıkarır. Tebliğ tarihini itibariyle 1 ay içerisinde 30.6.2021 tarihli ve 7330 sayılı Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un 4. maddesinin 4. fıkrası uyarınca belirlenen hurda bedelini ödeyeceğini bildirmesi ve bildirimde bulunduğu tarihten itibaren üç ay içinde hurda bedelini ödemesi şartıyla malın mülkiyetinin Şirket'e devredilmesine karar verileceğini ihtar eder. Malın mülkiyetinin Şirket'e devredilmesine yönelik karar verilmesi adına dosya icra mahkemesine gönderilir.
- Mal yukarıdaki sıra ile tasfiye edilemez ise icra dairesi tarafından dosya, malın mülkiyetini bedelsiz olarak Türkiye Kızılay Derneği'ne devri kararı verilmesi için icra mahkemesine gönderilir.
- İcra dairesi tarafından gönderilen dosyalar kapsamında icra mahkemesi dosya üzerinde inceleme yaparak en geç 10 gün içerisinde mülkiyet devrinin kabulüne veya reddine kesin olarak karar verir.